LAUSUNTO

16.11.2026

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI ENERGIAN ALKUPERÄTAKUISTA ANNETUN LAIN JA ERÄIDEN POLTTOAINEIDEN KESTÄVYYSKRITEEREISTÄ ANNETUN LAIN 37 a §:n MUUTTAMISESTA HE 253/2026 vp

Paikallisvoima ry kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen lausunto hallituksen esityksestä **HE 253/2026 vp**.

Paikallisvoima pitää myönteisenä, että hallituksen esityksessä hukkalämmön määritelmää koskevaa ehdotusta on muutettu lausuntokierroksella olleesta luonnoksesta. Lausuntokierroksella jätteen energiahyödyntämisessä syntyvän lämmön tunnistaminen hukkalämmöksi oli sidottu jätteen esilajittelua koskevaan edellytykseen. Hallituksen esityksessä tästä edellytyksestä on luovuttu.

Paikallisvoima ry kannattaa hallituksen esityksessä ehdotettua hukkalämmön määritelmän täsmentämistä. On perusteltua, että jätteen energiahyödyntämisessä syntyvä ja kaukolämpöjärjestelmässä hyödynnettävä lämpö voidaan tunnistaa hukkalämmöksi alkuperätakuujärjestelmässä. Kierrätystä koskevat velvoitteet tulee asettaa valmisteilla olevassa jätelain kokonaisuudistuksessa (kiertotalouslaki), kun taas alkuperätakuujärjestelmällä osoitetaan luotettavasti kuluttajalle energian alkuperä. Samaa tavoitetta ei ole tarpeen ohjata päällekkäisin vaatimuksin kahdessa eri sääntelyjärjestelmässä.

Jätteen käsittelyssä syntyvän lämmön hyödyntäminen

Paikallisvoima pitää perusteltuna, että jätteen käsittelyn yhteydessä syntyvä ja kaukolämpöjärjestelmässä hyödynnettävä lämpö voidaan tunnistaa hukkalämmöksi alkuperätakuujärjestelmässä. Jätteen käsittelyssä syntyvän lämmön hyödyntäminen kaukolämpöverkossa on energia- ja resurssitehokkuuden kannalta tarkoituksenmukaista.

Paikallisvoima pitää tärkeänä jätelainsäädännön etusijajärjestyksen toteutumista ja kierrätyskelpoisten materiaalien ohjautumista kierrätykseen. Samalla on tunnistettava, että myös tulevaisuudessa syntyy jätettä, jota ei voida uudelleenkäyttää tai kierrättää ja joka päätyy energiahyödyntämiseen. Tällaisen jätteen käsittelyssä syntyvä lämpö on perusteltua hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti.

Kierrätyksen edistämistä ja kierrätykseen soveltumattoman jätteen käsittelyssä syntyvän lämmön tehokasta hyödyntämistä ei tule nähdä toistensa vastakohtina.

Erillistä esilajitteluvaatimusta ei tule asettaa alkuperätakuun ehdoksi

Paikallisvoima pitää hyvänä, että lausuntokierroksella olleeseen luonnokseen sisältyneestä esilajitteluvaatimuksesta on jatkovalmistelussa luovuttu.

Paikallisvoima kannattaa tavoitetta, jonka mukaan kierrätyskelpoinen jäte tulee ensisijaisesti ohjata kierrätykseen. Paikallisvoima ry ei pidä tarkoituksenmukaisena asettaa alkuperätakuiden myöntämisen edellytykseksi uusia, erillisiä esilajittelua tai alueellista kierrätysastetta koskevia vaatimuksia, vaan jätteiden lajittelua, erilliskeräystä ja kierrätystä

Paikallisvoima ry
Eteläranta 10
00130 Helsinki
www.paikallisvoima.fi

Y-tunnus/Business-ID: 2440745-4
Rekisterinumero: 206.733

koskevat velvoitteet tulee asettaa ensisijaisesti niitä koskevassa jätelain kokonaisuudistuksessa. Alkuperätakuujärjestelmän tehtävänä puolestaan on luotettavasti osoittaa kuluttajalle tuotetun energian alkuperä.

Saman kierrätystavoitteen toteutumista ei ole tarkoituksenmukaista ohjata päällekkäisellä sääntelyllä kahdessa eri järjestelmässä. Erillinen esilajitteluvaatimus alkuperätakuun ehtona voisi lisäksi johtaa tilanteeseen, jossa alkuperätakuun saaminen riippuisi valitusta käsittelyteknologiasta eikä siitä, miten jätteen lajittelu ja kierrätys kokonaisuudessaan toteutuvat.

Paikallisvoima ry katsoo tämän vuoksi, että hallituksen esityksessä valittu ratkaisu on lausuntokierroksella esitettyä mallia selkeämpi ja teknologianeutraalimpi sekä vähentää riskiä päällekkäiselle sääntelylle.

Määräaikaisuuden sijaan sääntelyn vaikutusten arviointi

Paikallisvoima ymmärtää esitetyn lämmön alkuperätakuiden määräaikaisuuden taustalla olevan tarpeen seurata muutoksen mahdollisia vaikutuksia kierrätykseen. Paikallisvoima katsoo kuitenkin, että määräaikaisuuden sijaan olisi perustellumpaa arvioida sääntelyn vaikutuksia erikseen määriteltävässä tarkastelupisteessä.

Parhaillaan valmisteltavan jäte- ja kiertotalouslainsäädännön tavoitteena on vahvistaa kierrätystä ja vähentää kierrätyskelpoisen jätteen ohjautumista energiahyödyntämiseen. Tarkastelupisteessä voitaisiin arvioida kokonaisuutena sääntelyn kehitystä ja sitä, miten kierrätykselle asetetut tavoitteet ovat toteutuneet sekä ottaa huomioon alkuperätakuusääntelyn ja päästökaupan EU-tason sääntelyn kehitys.

Tällainen tarkastelupiste olisi määräaikaisuutta tarkoituksenmukaisempi ratkaisu, sillä se mahdollistaisi sääntelyn vaikutusten arvioinnin kertyneen kokemuksen perusteella ilman määräaikaisuuteen liittyvää epävarmuutta. Tämä tukisi samalla energiayhtiöiden toimintaympäristön pitkäjänteisyyttä ja investointien ennakoitavuutta.

Lähtökohtana tulee olla selkeä työnjako eri sääntelykokonaisuuksien välillä. Kierrätyksen edistämiseen liittyvät tavoitteet ja ohjauskeinot on tarkoituksenmukaista käsitellä jäte- ja kiertotalouslainsäädännössä, kun taas alkuperätakuujärjestelmän tehtävänä on energian alkuperän luotettava osoittaminen.

Paikallisvoima ry

Lisätietoja:
Annukka Saari
Toiminnanjohtaja
Paikallisvoima ry
+358 44 578 9139